

Posudek diplomové práce Ondřeje Špačka

Obraz Prahy ve vybraných literárních dílech českých a německých autorů 20. a 21. století

Diplomant si pro svou práci zvolil netradiční téma, které pojal rovněž netradičně. Jak vyplývá ze samotného titulu práce, jedná se o srovnání děl vzniklých v poměrně rozsáhlém časovém období a navíc o komparaci děl německé a české literatury. Tyto skutečnosti předznamenávají obtížnost, s níž se diplomant musel vyrovnat. Ondřej Špaček tímto tématem v podstatě zúročuje oborovou kombinaci, jejíž studium na UK-PedF uzavírá.

Ke sledování motivů Prahy v tematické složce děl i ve způsobu vyprávění si diplomant zvolil následující tři dvojice titulů:

1. **„Pražský exil Hanny Aschbachové“** od **Alice RÜHLE-GERSTELOVÉ** („*Der Umbruch oder die Hanna und die Freiheit*“, 1937-38; první vydání v českém jazyce 1984) a **„Lidé na křížovatce“** od **Marie PUJMANOVÉ** (1937);
2. **„Pavana za mrtvou infantku“** **Libuše MONÍKOVÉ** („*Pavana für eine verstorbene Infantin*“, 1983) a **„Kavárna Slavia“** **Oty FILIPA** („*Café Slavia*“ 1985; česky roku 1993);
3. **„Austerlitz“** **Winfrieda Georga SEBALDA** (2001) a **„Sedmikostelí“** **Miloše URBANA** (1999).

Diplomová práce je částečně prodchnuta esejistickým duchem, který se promítl také do pojmenování struktury práce, kterou tvoří následující části:

- I *Na začátek*
- II *Praha v literatuře meziválečné – analýza děl a 'první shrnutí'*
- III *Literatura migrantů – komparace děl a 'druhé shrnutí'*
- IV *Praha konce druhého tisíciletí – rozbor děl a 'třetí shrnutí'*
- V *Na konec (závěr, cizojazyčné resumé, literatura, přílohy).*

V úvodu práce posluchač vychází z teze, že „... téma Prahy v německé literatuře neodešlo s autory pražské německé literatury, ale naopak je živé i v průběhu 20. a začátku 21. století, a to právě i u autorů, kteří s pražskou německou literaturou nemají nic společného. ...“ (DP, 9). Ondřej Špaček tedy vychází z německy psané literatury, kterou doplňuje literaturou migrantů a literaturou českou.

Ačkoliv to ve své práci neformuluje, věnuje se meziliterárním vztahům, přibližuje autory, jejichž díla dosud nebyla do hloubky probádána, a jeho diplomovou práci je tak nutné charakterizovat jako hodnotný badatelský počín.

Sledovaným problémem je obraz Prahy promítnutý do tematické složky a vypravěčských struktur románů. Při analýze motivů města diplomant vychází z pojetí Daniely HODROVÉ, Prahu identifikuje jako motiv prostředí, který spojuje s motivy času vyprávěného a času vyprávění. Diplomant tedy pojímá Prahu jako motiv utvářející relaci AUTOR – VYPRAVĚČ – TEXT. Kapitoly věnované jednotlivým dílům tudíž uvádí krátkým pojednáním o spisovatelích a o jejich vztahu k Praze. V analýze děl z pochopitelných důvodů opomíjí kompletní analýzu textů a soustředí se na obrazy Prahy, kterými přibližuje časoprostor románů, charakter postav i účast vypravěče na příběhu. Komparace textů má velmi dobrou úroveň. Cenné je zejména druhé a třetí dvojice románů. V závěru práce diplomant dochází nejen k opodstatnění nezbytnosti Prahy v analyzovaných dílech (s výjimkou románu Marie Pujmanové „Lidé na křižovatce“), shrnuje odlišnosti motivické podoby časoprostoru města v jednotlivých dílech.

Ondřej Špaček nás jako čtenáře diplomové práce provádí jak literárními díly, tak Prahou, k níž se tato díla vztahují. Své komentáře bohatě doprovází velmi vhodně vybranými ukázkami z románů. Správně doplňuje odkazy na odbornou literaturu, plně prokazuje schopnost pracovat jak s primárními, tak sekundárními literárními prameny. Práce je fundovaná, znalost literatury přesvědčující, odborné kompetence očekávané od diplomové práce jsou nadmíru splněny. Avšak od momentu 'částečně esejistického průvodcovství' se odvíjí také styl práce, k němuž by bylo možné mít výhrady. Spojení esejistického a odborného stylu je v diplomových pracích neobvyklé a je velmi obtížné. Hodnota netradičního jazykového ztvárnění práce jakoby částečně klesla směrem k závěru práce. V textu se častěji objevují věty s poněkud zvláštními slovosledy a složitá souvětí, která jsou prokládána dynamicky působícími eliptickými větami, které zřejmě poznamenal stresující faktor času při dokončování práce.

Resumé v německém jazyce má velmi slušnou jazykovou úroveň.

Obrazová příloha je věnována klíčovým místům z jednotlivých románů.

Diplomovou práci Ondřeje Špačka doporučuji k obhajobě. Hodnotím ji jako velmi dobrou, v závislosti na obhajobě velmi dobrou až výbornou.

Praha, 19.5.2009